

ISBN:978-605-7949-16-5

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

Ketebe Yayınları: 98

Edebiyat

Editör

Aykut Ertuğrul

Kapak

Harun Tan

Düzeltili

Cihan Aldık

Mizanpaj

Nilgün Sönmez

1. BASKI

Aralık 2018
İstanbul

ketebe.com

Ketebe Yayınları

Sertifika No. 34989

Maltepe Mahallesi Fetih

Caddesi No: 6 Dk: 2

Topkapı 34010 İstanbul

Tel: 212.612 29 30

e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

İhlas Gazetecilik A.Ş.

Matbaa Sertifika No: 12227

Merkez Mah. 29 Ekim Cad.

İhlas Plaza No: 11 A/41

Yenibosna Bahçelievler / İstanbul

Tel: 212.454 37 11

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A. Ş.'ne aittir.
İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Güneş Tutulan Ayna

- Şiir İncelemeleri -

M. FATİH ANDI

KETEBE

M. Fatih Andı

1962, Adana doğumlu. 1985'te bitirdiği İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde 2011 yılına kadar öğretim üyesi olarak çalıştı. 2011 yılından itibaren Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dekanı olarak görev yapmaktadır. Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) aslı üyesidir.

Eserlerinden bazıları şunlardır: *Ara Nesil Şairi Mehmed Celâl* (1995), *İnsan Toplum Edebiyat* (1995), *Bir Osmanlı Bürokratının Avrupa İzlenimleri-Mustafa Sami Efendi ve Avrupa Risalesi* (1996), *Servet-i Fünûn'a Kadar Yeni Türk Şiirinde Şekil Değişmeleri* (1997), *Mektuplarla Tevfik Fikret ve Çevresi* (1999, H. Yorulmaz ve Y. Daşcıoğlu ile birlikte), *Kartpostallarla Tevfik Fikret ve Çevresi* (1999, H. Yorulmaz ve Y. Daşcıoğlu ile birlikte), *Roman ve Hayat* (1999, Türkiye Yazarlar Birliği yılın edebî tenkit kitabı ödülü), *Edebiyat Araştırmaları-I* (2000), *Hayata Edebiyatla Bakmak* (2006, Türkiye Yazarlar Birliği yılın deneme kitabı ödülü), *İstiklâl Marşı İstikbâl Marşı- 41 Dize 41 Yorum* (2010, H. Akay'la birlikte), *Emperyalizme Direniş Bilinci: Çanakkale* (2015), *Bir Dağ Nasıl Söylerse Öyle: Cahit Zarifoğlu* (2017, H. Yorulmaz'la birlikte), *Şiirin Ufku* (2017), *Akrebi Kuyruğundan Tutmak* (2018).

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ / 7

AYNAYA BAKMAK

Güneşe Tutulan Ayna Yahut Şairin İç Dönüşümü / 11

“*Gidelim Serv-i Revânım Yürü...*” Ama Nereye? / 22

“Eski Zamanlardan Bir Cuma Çalışıyor” / 30

Mahallenin Çapkın Kızı Fahriye Abla / 39

“Bir Kuş Ötüşü Olmak” / 49

İki Şair, İki Şiir / 56

“*Bir Çürük İpliğe Hülya Dizmişiz*”:

Meşrutiyet ve Nedamet / 64

AYNADAN BAKMAK

Modern Türk Şiirinde Gül İmgesi / 77

Cahit Zarifoğlu'nun Şiirlerinde Bir Kötülük
Ögesi Olarak Yılan Sembolü / 99

İstanbul'a İki Bakış: Sezai Karakoç ve
Cemal Süreya'nın Şiirlerinde İstanbul / 124

Afrika Bağımsızlık Savaşlarının İkinci Yeni
Şiirine Yansımaları ve Sezai Karakoç / 160

Sait Faik Abasıyanık'ın Şiirleri / 180

Yahya Kemal'in Şiirlerinde Işık ve Karanlık / 192

Yahya Kemal'in Şiirlerinde Bir Medeniyet ve
Kimlik Göstergesi Olarak Şehir / 211

Tevfik Fikret'in Şiirlerinde Olumsuz Bir
Psikolojinin Yansıması Olarak Zehir Motifi / 226

Bu Kitapta Yer Alan Yazıların Yayım Bilgileri / 245

ÖNSÖZ

Dünya “Güzel”in ışığıyla aydınlanmadıkça, insan için bir zulmet ve zahmetler ülkesi olmaktan öte nedir ki? Eskilerin deyimiyle bu “dâru’l-mihen”i bizim için cazip ve doyumsuz kılan, bizim ona yüklediğimiz anlam yani bir bakıma ona bakışımızdır. Bu anlam ve bakıştaki cazibe odağı ise içimizdeki “güzellik” algısıdır. Yaratılışımızdan getirdiğimiz ve varlığını o “Güzellik güneşi”nden alan cevher...

Hindli bilgenin bizim mutasavvıflarımızı andırır bir ifade ile “*Gökte bir tek ay var, ama akisleri sonsuz. Her kuyunun dibinde başka bir ay. Onlardan biri de sensin.*” diye dillendirdiği metafor da, bundan başka bir şeyi mi anlatıyor?

Şiir, bu “Güzellik güneşi”nin “söz iklimi”ne aksedişidir. Ve her bir hakikî şiir, bu dünyayı daha aydınlık kılmak için o güneşe tutulmuş birer aynadır. Şairlerse, bu aynalarla bizim gözümüzü alan ışık cümbüşünü oluşturan haşarı çocuklar... Bu ışık oyunu kiminin kaleminde bir havai fişek gösterisi, kiminin kinde ise bir şehrâyin...

Bizim burada yapmaya çalıştığımız, güneşi yansıtan bu aynalara ikinci bir ayna tutmak. O aynaların ışığını farklı cihetlere,

farklı açılardan bir nebze de olsa yöneltmeye çalışmak. Bir bakıma, Âsaf Halet'in "ayna ayna içinde" dediği durum...

Kimi boy, kimi cep, kimi içbükey, kimi dışbükey, kimi dev, kimi dikiz, kimi kahkaha aynası... Kimi de "sırlı" ayna...

Karşılarına geçip sormak bize düşüyor:

"Ayna ayna! Söyle bana..."

M. Fatih ANDI

02.11.2010

AYNAYA BAKMAK

“HÂTIRLATIR ERBÂB-I DİLİN SÎNELERİ
YEKDÎĞERE AKSEYLEYEN ÂYİNELERİ”

YAHYA KEMAL